

11.4.2024 Toisen pääsiäiskauden viikon torstaina

Kristus nousi kuolleista!

Päivän epistola

”Vapaaksi päästyään Pietari ja Johannes menivät omiensa luo ja kertoivat, mitä ylipapit ja kansan vanhimmat olivat heille sanoneet. Sen kuultuaan kaikki alkoivat yhteen ääneen rukoilla Jumalaa. He sanoivat: ”Valtias, sinä joka olet luonut taivaan ja maan ja meren ja kaiken, mitä niissä on! Sinä olet antanut Pyhän Henkesi puhua palvelijasi Daavidin, meidän isämme, suulla: -Miksi pakanat raivoavat, kansat punovat turhia juonia? Maailman kuninkaat nousevat vastarintaan, hallitsijat liittoutuvat Herraa ja hänen Voideltuaan vastaan. ”Juuri näin on käynyt. Tässä kaupungissa Herodes ja Pontius Pilatus liittoutuivat pakanoiden ja Israelin kansan kanssa pyhää palvelijaasi Jeesusta vastaan, jonka sinä olit voidellut. He toteuttivat sen, minkä sinä voimallasi ja päätökselläsi olit ennalta määrännyt tapahtuvaksi. Katso nyt, Herra, kuinka he meitä uhkailevat! Anna palvelijoillesi voimaa pelotta julistaa sanaasi. Ojenna kätesi, niin että sairaat paranevat, että tapahtuu tunnustekoja ja ihmeitä pyhän palvelijasi Jeesuksen nimessä.” Kun he olivat päättäneet rukouksensa, vavahi paikka, jossa he olivat koolla, ja he kaikki täytyivät Pyhästä Hengestä ja julistivat rohkeasti Jumalan sanaa.” (Ap.t. 4: 23 – 31)

Tätä edeltäneessä kertomuksessa juutalaisten neuvosto oli vapauttanut Pietarin ja Johanneksen. Heidät oli vangittu, koska rampa oli parantunut ja apostolit olivat julistaneet Jeesuksen nousseen kuolleista. Pietari ja Johannes palasivat ”omiensa luo”. Nyt seurakunta rukoilee itselleen voimaa.

Rukouksen alussa oleva sana Valtias, kreikaksi despota, on Jumalan nimitys erityisesti silloin, kun kutsutaan avuksi Jumalan herruutta maan päälle. Sitten viitataan psalmin kaksi jakeisiin 1 – 2: ”Miksi pakanat raivoavat, kansat punovat turhia juonia? Maailman kuninkaat nousevat vastarintaan, hallitsijat liittoutuvat Herraa ja hänen Voideltuaan vastaan.” Vanhan testamentin Psalmien kirjassa on joitakin eroavuuksia suhteessa tähän lainaukseen, joka on Apostolien tekojen kirjassa. Syy on se, että ensimmäisenä vuosisatana käytettiin Vanhan testamentin kreikkannosta, Septuagintaa, joka oli tehty toisella vuosisadalla e.Kr. Suomalaisen psalmien kirjan alkuperäisteksti on ns. masoreettinen teksti 1200 -luvulta j.Kr. Tutkijoiden mukaan tätä psalmia on alun perin käytetty Juudaan kuninkaan kruunajaisissa. Voideltu -sana viittaa kuninkaan voiteluun. Varhaisessa kirkossa tämä psalmi on liitetty luvattuun Messiaaseen, Voideltuun.

Luukas liittää tämän psalmin Jeesuksen elämään, Herodeksen ja Pontius Pilatuksen toimiin Jeesusta vastaan: ”pyhää palvelijaasi Jeesusta vastaan, jonka sinä olit voidellut”. Voitelu liittyy Pyhään Henkeen. Luukas kertoo Jeesuksen Kristuksen voitelusta ja Pyhästä Hengestä muuallakin,

esimerkiksi Ap.t. 10: 38 ja Luuk. 4: 18. Näihin vastaisiin toimiin pakanat ja Israelin kansa. Pakanat ovat roomalaisia sotilaita ja kansaa edustaa juutalaisten neuvosto ja sen vaikutuspiirissä olevat.

”He toteuttivat sen” on Kristuksen ristiinnaulitseminen. ”Minkä sinä voimallasi ja päätökselläsi olit ennalta määrännyt tapahtuvaksi” on Jumalan pelastussuunnitelma. Jo aikojen alussa Jumalalla oli suunnitelma ihmisten pelastumiseksi.

”Vavahti paikka”, jonkin asteinen maanjäristys, antaa vastauksen rukoukselle. Rukouksen alussa käännyttiin maailman Luojan puoleen. Nyt Luoja vastasi rukoukseen.

Päivän evankeliumi

”Totisesti, totisesti: se, joka kuulee minun sanani ja uskoo minun lähettäjäni, on saanut ikuisen elämän. Hän ei joudu tuomittavaksi, vaan hän on jo siirtynyt kuolemasta elämään. Totisesti, totisesti: tulee aika – ja se on jo nyt – jolloin kuolleet kuulevat Jumalan Pojan äänen. Ne, jotka sen kuulevat, saavat elää, sillä Isä, elämän lähde, on tehnyt myös Pojasta elämän lähteen. Isä on myös antanut hänelle tuomiovallan, koska hän on Ihmisen Poika. Älkää ihmetelkö tätä! Tulee aika, jolloin kaikki, jotka lepäävät haudoissaan, kuulevat hänen äänensä. He nousevat haudoistaan – hyvää tehneet elämän ylösnousemukseen, paha tehneet tuomion ylösnousemukseen.” (Joh. 5: 24 – 30)

Tämä teksti luetaan myös hautauspalveluksessa ja liturgiassa vainajien muistopäivinä. Tämän tekstin ensimmäinen jae luettiin jo eilisen evankeliumitekstin viimeisenä jakeena. Siinä lopun aika ”hän on jo siirtynyt kuolemasta elämään, on jo käsillä nyt.

”Tulee aika – ja se on jo nyt – jolloin kuolleet kuulevat Jumalan Pojan äänen.” Todennäköisesti Jeesus tarkoittaa tällä sitä, että Hänen kuolleista herättämänsä ihmiset kuulevat Hänen äänensä. Näitä ovat Nainin kaupungin lesken ainoa poika, Jairuksen tytär ja Lasarus. Kuullessaan Jeesuksen äänen he palasivat takaisin elämään.

”Isä, elämän lähde, on tehnyt myös Pojasta elämän lähteen.” Tämä toistaa eilisen evankeliumin ajatuksen siitä, että myös Poika voi antaa elämän kuolleille. Samaten toistuu ajatus siitä, että Isä on antanut tuomiovallan Ihmisen Pojalle.

”Tulee aika, jolloin kaikki, jotka lepäävät haudoissaan, kuulevat hänen äänensä.” Tässä on kyse yleisestä ylösnousemuksesta, joka siis koskee kaikkia.”He nousevat haudoistaan – hyvää tehneet

elämän ylösnousemukseen, pahaa tehneet tuomion ylösnousemukseen.” Nyt me olemme salaisuuden äärellä. Emme tiedä, mitä kaikkea tämä voi merkitä.

Ymmärrämme kuoleman fyysiseksi tapahtumaksi, jossa ihmisen elintoiminnot lakkaavat. Toisaalta joutuminen elämän yhteydestä pois on joutumista kuoleman valtaan. Jos Jumala on elämän antaja ja itse elämä, sen lähde, niin ero Jumalasta merkitsee kuolemaa, eikä tällä tässä yhteydessä tarkoiteta fyysistä kuolemaa. Hengellinen kuolema on mahdollista vielä fyysisen elämän aikana. Toisaalta, niin kauan kuin elämme, meillä on mahdollisuus katumukseen.

Kuoleman jälkeisistä asioista meillä on hyvin vähän tietoa. Tiedämme, että elämä jatkuu jossain muodossa. Tiedämme, että Kirkko puhuu ruumiillisesta ylösnousemuksesta, vaikka se ei ehkä tarkoitaakaan meidän nykyistä, vajavaista ruumista. Tiedämme, että tuonpuoleisessa kohtalomme ovat erilaisia. Puhuessamme pelastuksesta ymmärrämme, että se on elämää Jumalan yhteydessä. Kadotus on se, että me olemme kadottaneet Jumalan, oikean elämän. Ikuinen rangaistus on sitä, että ymmärrämme olevamme erossa Jumalasta.

”Minä en pyri toteuttamaan omaa tahtoani, vaan lähettäjäni tahdon” Tämä osoittaa Isän ja Pojan välisen yhteyden. Poikka toimii suhteessa ihmisiin Isän edustajana, yhtenä Pyhän Kolminaisuuden persoonana.